

**«Ермек Серкебаев атындағы Өнер колледжі – өнерде дарынды балаларға мамандандырылған мектеп-интернат»Кешені»КММ
КГУ «Комплекс «Колледж искусств – специализированная школа-интернат для одаренных в искусстве детей имени Ермека Серкебаева»**

БЕКІТЕМІН
Директор
Кашенева Рауза Әбутәліпқызы
«1» 09 2022ж

**ПӘНІ / МОДУЛЬ БОЙЫНША ОҚУ ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ
РАБОЧАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА ПО МОДУЛЮ/ ДИСЦИПЛИНЕ**

КМ 5. Дирижерлік

ПМ 5. Дирижировать

РО 5.4. Партитураны парактан оқу/Читать партитуру с листа

Пән / Дисциплина «Оркестрлікпартитуралардыоқу/Чтение оркестровых партитур»

Мамандық/ **02150100 "Аспапта орындаушылық (аспаптардың түрлері бойынша)"**

Специальность

Біліктілік/ 4s02150103 Халық аспаптар оркестрінің әртісі (дирижер), балалар музыка мектебінің оқытушысы

Квалификация

Негізгібілім	<i>орта</i>	базасында	<i>күндізгі</i> оқуысаны	
Форма обучения	<i>очная</i>	на базе	<i>основного</i> среднего образования	
Жалпы сағаттар	36	кредиттер	1,5	саны
Общее количество часов по дисциплине		кредитов		

Әзірлеуші(лер):

КГУ «Комплекс «Колледж искусств – специализированная школа-интернат для одаренных в искусстве детей имени Ермека Серкебаева»

Пәннің оқу-жұмыс бағдарламасы «Өнер колледжі - Ермек Серкебаев атындағы өнердегі дарынды балаларға арналған мамандандырылған мектеп-интернат» КММ әдістемелік кеңесімен қаралып, мақұлданды. Колледждің Индустриалық кеңесімен келісілді (31.08.2022 жылғы № 1 хаттама).

Әдістемелік кеңестің төрағасы,
директордың оқу-жұмыс жөніндегі орынбасары Рыжик Г. Л.

Колледждің Индустриялық кеңесінің төрағасы, "Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасының Ақан Сері атындағы облыстық филармония" КМҚК директоры Ақмағамбетова Б. Ж.

Түсіндірме жазба/Пояснительная записка

<p>Пән/модуль сипаттамасы/ Описание дисциплины/модуля</p>	<p>«Оркестрлік партитураларды оқу» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасы Білім беру мен оқытудың мемлекеттік білім беру стандартының талаптарына сәйкес әзірленген (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2018 жылғы 31 қазандағы №604 бұйрығы, толықтырулармен және 23.07.2021 ж. N 362 және 03.08.2022 N 348 өзгерістер мен толықтырулар енгізілді, үлгілік оқу жоспарлары (Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2017 жылғы 31 қазандағы No 553 бұйрығы, өзгерістер мен толықтырулар енгізілді) 2021 ж.)</p> <p>«Оркестрлік партитураларды оқу» Кәсіби модулінің білім беру бағдарламасына енгізілген; «Өнер колледжі – Ермек Серкебаев атындағы өнердедарынды балаларға мамандандырылған мектеп-интернаты» КММ кешенінің әдістемелік кеңесінде қаралды және бекітілді (31.08.2021 ж. №1 хаттама)</p> <p>Пәннің мақсаты халық аспаптар оркестрінің жетекшісі ретінде оркестрлік партиуралармен жұмыс жүргізе алатын, кәсіби білімді меңгерген білікті маман дайындау. Мамандарды дайындау мақсатында, үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру барысында дәстүрлі оқу жүйесін инновациялық технологиялармен қоса қолдану, концерттік және оқу бейне фильмдерді, электрондық оқулықтар, оқу және оқу- әдістемелік құралдарды қолдану ұсынылады. Пәнді игеру дирижерлеу, аспаптану, аспаптау және барлық музыкалық- теориялық пәндер кешенімен тығыз байланыста жүргізілуі тиіс.</p> <p>Пән бағдарламасын меңгеру нәтижесінде оқушы:</p> <p>Біледі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - әр түрлі оркестрлердің құрамы мен құрылысы; - оркестрдегі топтар мен аспаптардың орналасуы; - партитурада кездесетін шартты белгілерді оқуды; <p>Істей алады:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фортепианода жеке аспаптар топтарын орындауды; - жалпы немесе әртүрлі функцияларды орындайтын транспозициялық аспаптардың партияларын оқуды;
<p>Қалыптастырылатын құзыреттілік/ Формируемые компетенции</p>	<p>3.3.3. Теориялық және орындаушылық талдауды орындау, әртүрлі формадағы және жанрдағы музыкалық шығармаларды тұтастай қабылдау;</p> <p>3.3.4. Даму тарихы, музыкалық-орындаушылық міндеттерді шешу үшін аспап құрылысы бойынша базалық білімді қолдану;</p>
<p>Пререквизиттер/ Пререквизиты</p>	<p>Музыкалық сауаттылық негіздері бойынша музыка теориясы, гармония, музыка әдебиеті пәндері бойынша алған білімді қолдану.</p>
<p>Постреквизиттер/ Постреквизиты</p>	<p>Оқыту қорытындысы бойынша оқушы оркестрдің музыкалық аспаптарының тембрлік және акустикалық ерекшеліктерін, партитураны оқи білу және түсіну жұмыстарын біледі.</p>
<p>Қажетті оқыту құралдары, жабдықтар/ Необходимые</p>	<p>Оқыту құралдары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Байжұманов С. Халық аспаптары оркестрі. – Алматы «Білім» 1993ж 2. Бейсенбекұлы О. Сазды аспаптар сыры - Алматы «Білім» 1998ж

средства обучения, оборудования	3.Жайымов А. Домбыра үйрену мектебі - Алматы 1992ж 4.Б.Сарыбаев «Көне аспаптар»- Алматы 2002ж 5.Жұбанов А. «Ғасырлар пернесі» - Алматы 1975 6.Бегендіков Ж. Халық оркестріне жетекшілік ету –Алматы«Ғылым»1997 Құрал - жабдықтар: Қазақ халық аспаптары оркестрінің аспаптары; Оқу - әдістемелік әдебиет; Ноталық кітапхана;ТСО (аудио және видеотехника);интернет – ресурстар.
Оқытушының байланыс ақпараты/Контактная информация преподавателя:	
Гафуров Кайрлы Кабылбекович	Тел: +77015375352 e-mail: gafurov.kaiyrly@yandex.ru

Семестр бойынша сағаттарды бөлу/Распределение часов по семестрам

Пән/модуль коды және атауы/ Дисциплина/код и наименование модуля	Модульдегі барлық сағат/ Всего часов в модуле	Сонымен қоса/В том числе							
		1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
		1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
Пән «Оркестрлік партитураларды оқу»	36	-	-	-	-	18	18	-	-
Барлығы/Всего по дисциплине	36	-	-	-	-				
Пән/модуль бойынша барлығы оқытуға берілген сағат/ Итого на обучение по модулю КМ 5. Дирижерлік	168 ч/ 7 кредитов	-	-	-	-				

Оқжұмысбағдарламасының мазмұны /Содержание рабочей учебной программы

№	Бөлімдер/Разделы/ результаты обучения	Критерии оценок и/или темы занятий Тақырыптар/ Темы	Барлық сағат/ Всего часов	Оның ішінде/ Из них			Самостоятельная работа студента с педагогом	Самостоятельная работа студента	Сабақ түрі/ Тип занятия
				Теориялық/ теоретические	Практикалық/ практические	Жеке/ индивидуальные			
	ОҚ 5.4. Партитураны парақтан оқу/ Читайте партитуру с листа.	Әртүрлі оркестрлер мен ансамбльдердің құрамын, аспаптардың құлақ бұрауларын білетін, партитуралармен жұмыс істей алатын, фортепианода жеке партияларды орындайтын, транспозициялық партиялардың айырмашылығын білетін маман	36	-		36	Партитурадағы партияларды фортепианода орындау.	Оркестрдегі аспаптардың құлақ бұрауларын білу. Партитураларды парақтан оқу.	жеке
	1 бөлім « Оркестр партитураларын оқу» пәнінің кіріспесі	Халық аспаптар оркестрінің партитурасы. .Партитура түрлері, аспаптардың топ бойынша орналасуы.	2			2			жеке
		Оркестрдің транспорттық дауыстарын күйсәндікте орындау	6			6			жеке
	2 –бөлім Халық аспаптар оркестрінің партитураларын талдау әдістері	Фактура ,фактура түрлері.	8			8			жеке
		Оркестр функциясын талдау түрі, октавалық ауысу, оркестр фактурасын жеңілдету тәсілі.	8			8			жеке
	3 бөлім Парақтан оқу	Парақтан оқу дағдылары мен әдістерінің дамуы.	12			12			жеке
			36			36			

ПӘННІҢ ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ МАЗМҰНЫ

«Оркестр партитураларын оқу» бағдармасы мынадай бөлімдерден тұрады: партитуралар, халық аспаптар оркестр партитурасын талдау және орындау, халық аспаптары оркестр партитурасын талдау .

1- бөлім Партитуралар

1. 1 тақырып Халық аспаптар оркестрінің партитурасы

Аспаптардың құрамына қарай дауыстарды дұрыс анықтап алмастыру ережесі және белгілеу талдау

1.2- тақырып Ауыспалы дауыстарды күйсандықта орындау

Партитураны оқу тәжірибесі , дауыстарды дұрыс транспорттау ережесі

2-Бөлім Партитураны талдау әдісі

2.1 –тақырып Фактура, Фактура түрлері, оркестрлік функциялар

Бір мезетте негізгі әуенді әндете отырып, күйсандықта оркестірдегі өзге дауыстарды орындау

2.2-тақырып Транспорттық дауыстарды орындау

Оркестр құрамында бірдей қызмет атқаратын дауыстарды анықтау , күйсандықта орындау .

2.3-тақырып Оркестр қызметінің мазмұндық қалыбы

Қосарлану , октавалық ауысымдар, оркестр фактурасын жеңілдету тәсілдері.

2.4 Оркестрлік жоспар

Форма , тембрлік драматургия , оркестірдегі топтардың байланысы , олардың атқаратын қызметтері, динамикалық даму , жалпы және жеке шарықтау шыңы , тональдік жоспар , көркемдік бейнесі .

2.5-тақырып Партитураның әуендік құрылымын орындау , талдау

Күйсандықта ойнай отырып партитураны музыкалы-теориялық талдау: көркемдік мазмұнын , жанрын, стилін анықтау . Авторы туралы мағлұмат.

3 бөлім Парақтан оқу

3.1 –тақырып Халық аспаптары оркестрдегі транспорттық аспаптар

Халық аспаптары оркестрінің партитурасы, домбыра және қобыз аспаптар тобы , ұрмалы аспаптар , альт , тенор кілттері .

3.2-тақырып Қарапайым шығармаларды күйсандықта парақтан қарап оқу әдістері

Шығарманы музыкалық-теориялық талдау, парақтан оқи білу.

Оқытудың жоспарланған нәтижелерін бақылау

«Оркестр партитураларын оқу» пәні 5- 6 семестр бойына өтіледі және қорытынды бағалауының бір түрі бар – 6- семестр аяқталғанда дифференциалды сынақ өткізіледі.

Сынақ талаптары:

- ағымдық репертуардағы оркестр партитурасының бірін талдау;
- өз аспабында оркестрлік қиындықтарының бірінен 2 – 3 үзінді орындау;
- парақтан ұсынған оркестрлік партитураны жан –жақты талдау (гармониялық, тембрлік драматургиясын, т б.). Әр аспаптың атқаратын қызметін айту ;

Білім алушы пәнді оқу кезінде алған білімін, шеберлігін, дағдыларын дәлелдейді және көрсетеді:

- әр аспаптағы оркестрлік қиындықты білу;
- парақтан оқу дағдыларын, берілген партитураның көркемдік мазмұнын, формасын және стильді ерекшеліктерін түсіну;
- аспаптардың мәнерлеуіш және техникалық мүмкіндіктерін білу;

Сандық эквиваленті	Баға	Критериялар
Бағалау «Өте жақсы»	Баға «А»	Оқу барысында берілген материалдарды толығымен қабылдап, тапсырмаларды жақсы деңгейде орындайды. Партитураны оқу тәжірибесінде дауыстарды дұрыс анықтай алады. Оркестр құрамында өз партиясын жоғары деңгейде орындайды.. Алған білімін тәжірибеде толық пайдалана алады.
	Баға «А-»	Оқу барысында берілген материалдарды толығымен қабылдап, тапсырмаларды жақсы деңгейде орындайды. Парақтан оқу дағдыларын, берілген партитураның көркемдік мазмұнын, формасын және стильді ерекшеліктерін түсінеді. Алған білімін тәжірибеде пайдалануда аздаған қателіктер жібереді.
Бағалау «Жақсы»	Баға «В+»	Аспапты жақсы деңгейде меңгереді. Аспаптардың мәнерлеуіш және техникалық мүмкіндіктерінде аздаған қателіктер бар. Техникалық орындау шеберлігі орташа деңгейде.
	Баға «В»	Аспапты орташа деңгейде меңгереді. Берілген тапсырманы орындайды. Парақтан ұсынған оркестрлік партитураны жан –жақты талдау (гармониялық, тембрлік драматургиясын, т б.), әр аспаптың атқаратын қызметін айту кезінде қателіктер жібереді.
	Баға «В-»	Берілген тапсырманы орташа деңгейде орындайды. Шығармаларды орындау барысында қателіктерге бой алдырады. Оркестрдегі партияларды парақтан оқу кезінде қиындықтар туындайды.
	Баға «С+»	Тапсырмаларды кешіктіріп орындайды. Сабақтарды себепсіз босатады. Оркестрдегі партияларды орындау барысында қателіктер жібереді.

Бағалау «Қанағаттан- дырарлық»	Баға «С»	Ағымдық репертуардағы оркестр партитурасының талдау барысында қателіктер жібереді. Берілген тапсырманы қиындықпен орындайды.
	Баға «С-»	Берілген тапсырмаларды кешіктіріп орындайды.
	Баға «D+»	Тапсырмаларды уақытынан кешіктіріп орындайды. Берілген тапсырмаларды орындау кезінде қателіктер жібереді.
	Баға «D-»	Алған білімі орташадан төмен, тапсырмалар толық орындалмайды. Аспап құрамын толық меңгереді, бірақ қолдана алмайды.
Бағалау «Қанағаттан- дырылмайды»	Баға «F»	Берілген тапсырмалар орындалмайды. Себепсіз сабақтарды босатады.